

Tahiyyat'ta 'mübârekât' kelimesi

Zonguldak / Kilimli'den Hasan Birben: "Altıncı Şuâ'da Üstad Hazretleri Teşehhütte (El-Mübârekâtü) diye bahsediyor. Fakat bu kelime başka kitaplarda bulunmuyor. Bizim Üstadımızın yazdığı sıralama ile okumamızda bir sakınca var mıdır? Hangisi sünnettir?"

Namazda okuduğumuz Ettahiyyâtü duâsı ile ilgili Abdullah ibn-i Mes'ûd'dan (ra) gelen rivayet ile İbn-i Abbas'tan (ra) gelen rivayet arasında "ilk cümlede" bir sıralama farkı olduğu doğrudur. Her iki rivayette de bazı kelimeler birbirlerine göre farklı yerlerde gelmişlerdir. Her iki rivayet de sahihtir. Yüce dinimizde farklılık; genişliktir, zenginliktir, güzelliştir ve büsbütün rahmettir.

Abdullah ibn-i Mes'ûd'un (ra) rivayeti şöyledir: "Resûlullah'ın (asm) ardında namazda oturduğumuz zaman 'Esselâmü Alallahi, Esselâmü Alâ Fülânin' (Allah'a selâm olsun, Fülana [meselâ meleğe] selâm olsun.) derdik. Resûlullah (asm) bize şöyle buyurdu: "Selâm Allah'ın kendisidir. Her hangi biriniz namazda oturduğunda şu duâyı okusun: 'Ettehiyyâtü Lillâhi Vessalavâtü vettayibâtü. Esselâmü Aleyke Eyyühe'n-Nebiyyü ve Rahmetullâhi ve berekâtühû Esselâmü Aleynâ ve Alâ ibâdillâhi's-Sâlihîn. Eşhedü en-lâ ilâhe illallah ve Eşhedü enne Muhammeden Abduhû ve Resûlüh." (Mânâsı: 'Bütün varlıkların hayatlarıyla yaptıkları sena ve övgüler Allah'a aittir. Bütün duâlar Allah içindir. Bütün tertemiz fitratların selâmları Allah'a mahsustur.' 'Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi senin üzerine olsun ey Nebî!' 'Allah'ın selâmı bizim ve tüm salih kullarının üzerine olsun.' 'Ben şehâdet ederim ki Allah'tan başka hak Ma'bûd yoktur. Ve yine ben şehâdet ederim ki, Muhammed Allah'ın kulu ve elçisidir." 1 İbn-i Abbâs'ın (ra) rivayeti de şöyledir: "Allah Resûlü (asm) bize Kur'ân'dan bir sûre öğretir gibi teşehhüdü öğretti. Teşehhüdü şu lafızlarla söylediler: 'Ettehiyyâtü'l-mübârekâtü's-Salavâtü't-Tayyibâtü Lillâhi. Esselâmü Aleyke Eyyühe'n-Nebiyyü ve Rahmetullâhi ve Berekâtühû. Esselâmü Aleynâ ve Alâ İbâdillâhis-Sâlihîn. Eşhedü en-lâ ilâhe illallah ve Eşhedü enne Muhammeden Abduhû ve Resûlüh." 2

Görüldüğü gibi, her iki metin arasında çok büyük fark söz konusu değil. İki metnin ilk cümleleri arasında bir diziliş farkı, bir de ikinci metinde “el-Mübârekâtü” ilâvesi farkı var. Hanefîler, İbn-i Mes’ûd’un (ra) rivayetini almışlar, Şâfiî’ler de İbn-i Abbâs’ın (ra) rivâyetini almışlardır. Her iki rivayetin de Peygamber Efendimiz’e (asm) dayandığında şüphe yoktur. Öyleyse, her iki rivayet arasında bir fazilet sıralaması yapamayız. Namazda “ettahiyatü” yerinde bu iki rivayetten birini okumak yeterlidir.

Üstad Said Nursî’nin Altıncı Şuâ’ya aldığı, İbn-i Abbâs’ın (ra) rivayetidir. Resûl-i Ekrem Efendimiz’in (asm) Mi’rac’da Cenâb-ı Hakk’a karşı selâm yerinde sarf ettiği bu ilk cümleyi Üstad Bedüzzaman kelime kelime şöyle tefsir ediyor:

Ettehiyyâtü: Bütün hayat sahibi varlıkların hayatlarıyla gösterdikleri tesbîhât, Yaratıcı’larına takdim ettikleri fitrî hediyeler ey Rabb’im, Sana mahsustur. Ben dahi bütün onları bilerek, düşünerek, hissederek ve iman ederek Sana takdim ediyorum. El-mübârekâtü: Bütün bereket ve tebrik sebebi ne varsa, “bârekallah” dedirten ve mübarek denilen hayatın özü ve çekirdeği olan mahlûkların, bilhassa tohumların, çekirdeklerin, tanelerin ve yumurtaların fitrî mübârekiyetlerini, tebriklerini, bereketlerini ve ibadetlerini onları temsilen Sana takdim ediyorum.

Es-Salâvâtü: Canlıların özü olan ruh sahibi varlıkların husûsî ibâdetlerini ve duâlarını Rabb’im, onları temsilen Sana arz ediyorum.

Et-Tayyibâtü: Rûh sahibi varlıkların da özü olan kâmil insanların ve mukarrebîn meleklerin kalplerinin tertemiz şükür ve zikirlerini, nuranî ve yüksek ibadetlerini, Rabb’im, onları temsilen Sana takdim ediyorum.

İlk cümle içinde Peygamber Efendimiz (asm) bütün taifelerin, bütün varlık sınıflarının ve bütün kâinat fertlerinin selâmlarını arz ettikten sonra; Cenâb-ı Hak şöyle mukabele buyuruyor: Allah’ın selâmı, rahmeti ve bereketi; selâmını getirdiğin varlıkları temsilen sana olsun ey Şanlı Nebî!

Peygamber Efendimiz (asm) bu ilâhî selâma da şöyle mukabelede bulunuyor: Senin yüce selâmın bütün varlıklar olarak (veya Cebrail ile birlikte) üzerimize ve senin salih kullarının üzerine olsun. Mi’rac’da Peygamber Efendimiz’in (asm) Cenâb-ı Hak ile olan bu selâmlaşmasını işiten ve şahit olan Cebrail Aleyhisselâm da, “Eşhedü en-lâ ilâhe illallah ve Eşhedü enne Muhammeden Abduhû ve Resûlüh.” diyerek, yani “Ben şehâdet ederim ki Allah’tan başka hak Ma’bûd yoktur. Ve yine ben şehâdet ederim ki, Muhammed Allah’ın kulu ve elçisidir.” diyerek bu şahitliği ifade ve ikrar etmiştir. 3 İslâmiyet Allah’ın selâmını temsil eden dindir. Bu dini yaşayanlar

“salihlerdir.”

Cenâb-ı Hak, İslâmiyet ve İslâmiyet’i yaşayan salihler hürmetine dünyamıza barış ve esenlik lütfetsin. Üzerimize hidâyetini arttırsın ve bizi de salihlerden eylesin. Âmîn.

Dipnotlar:

1- Müslim, Salât, 16/402.

2- Müslim, Salât, 16/403.

3- Şuâlar, s. 86-88.